

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie protestu wyborczego M. J.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 18 czerwca 2025 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Aleksander Stępkowski

Adam Redzik

Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

I.

M.J. (dalej także: Wnoszący protest), 3 czerwca 2025 r. wniósł protest dotyczący wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej (dalej także: Prezydenta RP), formułując zarzut możliwej wadliwości działań organów odpowiedzialnych za organizację wyborów, która mogła mieć potencjalny wpływ na wynik wyborów.

W uzasadnieniu Wnoszący protest doprecyzował, że ww. wadliwość wynikała z niedopełnienia obowiązku lustracyjnego wobec członków organów wyborczych – przede wszystkim członków Państwowej Komisji Wyborczej (dalej

także: PKW), jak również członków organów wyborczych nadzorowanych przez PKW. Wskazał także na możliwość wpływania na te organy przez partię [...].

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborczy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy.

II.2. Odnosząc powyższe do rozpatrywanego protestu wyborczego Sąd Najwyższy stwierdza, że nie spełnia on niezbędnych wymogów formalnych.

Wnoszący protest nie doprecyzował na czym dokładnie polegały wadliwości w działaniu organów wyborczych, które to miały rzutować na wynik wyborów. Tym samym nie sposób stwierdzić, że podniesiony przez Wnoszącego protest zarzut mieści się w materialnoprawnym katalogu podstaw protestu wyborczego o którym

mowa w art. 82 § 1 k.wyb., a co za tym idzie – nie można uznać, że zarzut został sformułowany należycie, zgodnie z wymogami formalnymi.

Ponadto Wnoszący protest nie przedstawił ani nie przywołał żadnych dowodów potwierdzających jego stanowisko. Przedstawiony przez niego zarzut opiera się wyłącznie na przypuszczeniu wpływania na wynik wyborów przez organy wyborcze, co miałyby wynikać z nieprawidłowości przy wyborze osób wchodzących w skład tych organów oraz możliwych wpływach na te organy przez partię [...]. Wnoszący protest nie doprecyzował nawet których członków organów wyborczych dotyczą te nieprawidłowości, ani w jaki dokładnie sposób partia [...] miałyby wpływać na organy wyborcze. Warto przy tym zaznaczyć, że obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego nie ma charakteru absolutnego (nawet wobec osób pełniących funkcje publiczne w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, dalej także: ustawa lustracyjna), a dotyczy jedynie osób urodzonych przed 1 sierpnia 1972 r.

Powyższe wskazuje, że protest wniesiony przez Wnoszącego protest ma charakter abstrakcyjny. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się, że protest wyborczy – jako środek procesowy o indywidualno-konkretnym charakterze – nie może stawiać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego (np. postanowienie SN z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

II.3. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji.

SSN Aleksander Stępkowski SSN Adam Redzik SSN Paweł Wojciechowski

[r.g.]

